

PRACUJÚCA
CHUDOBA

hodnotí

42 OPATRENÍ
PROTI KRÍZE

z dielne Sas

MAREC 2020

Milan KURUC
zakladateľ
OZ Pracujúca chudoba
milan.kuruc@gmail.com

Ján KOŠČ
socio-ekonomický analytik,
odborár, občiansky aktivista
a komentátor
koscjan@gmail.com

Richard Sulík zo strany SaS predstavil 42 propodnikateľských opatrení na boj proti dopadom koronakrízy.

K 42. opatreniu - zavedenie podnikateľského kilečka, kde sme identifikovali 22 sporných opatrení a 4, ktoré závažne poškodia zamestnanecké prostredie, sme sa vyjadrili tu:

<http://www.pracujucachudoba.sk/publikacie/hodnotime-kilecko-pre-podnikatelov-a-kilecko-pre-ludi>

Zvyšných 41 opatrení sa dá rozdeliť do 6 kategórií:

1. Predĺženie lehôt
2. Odpustenie daní, odvodov, ciel, poplatkov, pokút
3. Odloženie daní, odvodov, ciel, poplatkov, platieb
4. Platby od štátu
5. Pracovnoprávne opatrenia
6. Zmena pravidiel (dočasná/trvalá)

Medzi týmito opatreniami je 7 sporných bodov, z toho 6, ktoré poškodia zamestnancov alebo ich zástupcov, pričom jeden bod je vyslovene v priamom rozpore s európskym právom (Smernica o hromadnom prepúšťaní zamestnancov).

Naše postrehy nájdete v ďalšom texte.

9. Zavedenie inštitútu „Karanténna PN a OČR“. Dávku v PN a OČR (55% z hrubého platu, cca 70% z čistého platu) by od prvého dňa (najskôr od 9.3.) hradila Sociálna poisťovňa. Karanténna PN sa uplatní, ak musí ísť zamestnanec do karantény alebo o nej rozhodne zamestnávateľ v prípade, že musel zavrieť / obmedziť prevádzku.

Opatrenie by platilo len pre maloobchodné prevádzky a prevádzky poskytujúce služby (v zmysle opatrenia č. 2595 ÚVZ SR), ako aj konkrétne odôvodnené prípady (firmy, ktoré dodávajú výlučne maloobchodu a pod.) a tie prevádzky, ktoré boli postihnuté zatvorením škôl (napríklad súkromné škôlky)

- V zásade OK,
- Richard Sulík chce odbremeniť firmy, aby ani prvých 10 dní neplatili zamestnancovi PNku alebo OČR-ku.
- Toto opatrenie ale musí byť dočasné. Pretože v minulosti sa zamestnávateľom znížili odvody o 2 percentuálne body výmenou za to, že budú prvých 10 dní preplácať PN, alebo OČR oni.
- Zamestnávatelia na tom zarobili.
- **Treba dať pozor**, aby to vzhľadom na odpustené odvody nebolo trvalým opatrením a neprenieslo sa trvalo výlučne na plecia štátu.

10. Umožniť zamestnávateľovi prejsť na náhradu mzdy vo výške 60% z platu
v prípade prekážok na strane zamestnávateľa, bez predošlého súhlasu odborov,
§ 142 bod 4 Zákonníka práce.

- Momentálne platí § 142 ods. 3 Zákonníka práce, kedy pri prekážke na strane zamestnávateľa (t.j. že zamestnávateľ nevie prideliť prácu) patrí zamestnancovi náhrada príjmu vo výške 100 % jeho priemerného zárobku.
- Tomuto ustanoveniu robí výnimku ods. 4, ktorý hovorí, že zamestnávateľ môže so zástupcami zamestnancov (odbory, zamestnanecká rada, zamestnanecký dôverník) vyšpecifikovať **vážne prevádzkové dôvody**, počas ktorých nemôže prideliť prácu, za čo bude zamestnancom patriť najmenej náhrada vo výške 60 % ich priemerného zárobku.

- Richard Sulík chce, aby sa zamestnávateľ svojvoľne mohol rozhodnúť, že dá zamestnancovi nižšiu náhradu príjmu.
- Účelom tohto paragrafu je garantovať/zachovať pracovné miesta v prípade, že firma nemôže z vážnych prevádzkových dôvodov dočasne vykonávať svoju činnosť (vyrábať, poskytovať služby).

» PREČO JE TENTO NÁVRH ZLÝ:

- ▣ Berie to zásadnú kompetenciu zástupcom zamestnancov, ktorí mohli doteraz dohliadať na to, či zamestnávateľ situáciu nezneužíva a neoznačuje za vážne prevádzkové dôvody aj to, čo nimi nie sú.
- ▣ Zavedenie tohto opatrenia by viedlo k masívnemu zneužívaniu bez akejkoľvek kontroly a bez možnosti odborov zasiahnuť
- ▣ Akýkoľvek prestoj alebo prekážka v práci na strane zamestnávateľa bude jednostranne zo strany zamestnávateľa vyhlásená za vážny prevádzkový dôvod
- ▣ Je nutné, aby takáto vážna vec bola prerokovávaná so zástupcami zamestnancov, ktorí majú kompetenciu posúdiť vážne prevádzkové dôvody a nie so zamestnancami individuálne, pretože zamestnancov z povahy toho, že sú slabšia strana, by zamestnávateľ bez problémov dotlačil do takýchto plnení.
- ▣ Celkom jednoducho: je to obyčajná snaha Richarda Sulíka umožniť zamestnávateľom svojvoľne ponížiť mzdu zamestnanca v prípade, keď niečo vyhlásia za vážny prevádzkový dôvod.

» RIEŠENIE:

- ▶ Nič zamestnávateľom nebráni umožniť vznik zástupcov zamestnancov vo svojej firme už teraz a uzavrieť s nimi takúto dohodu. Majú tri možnosti: odbory, zamestnanecká rada, zamestnanecký dôverník
- ▶ Vláda má prísť s opatrením, aké presadzujú aj na západe: kurzarbeit (doplácanie miezd zamestnancom), preplácanie menšej alebo väčšej časti tejto prekážky v práci
- ▶ Vláda určite nemá prísť s opatrením, ktoré poškodí zamestnancov a ich zástupcom zoberie zásadnú kompetenciu.

11. Vyhlásenie celozávodnej dovolenky /nariadenie hromadného čerpania dovolenky bez predchádzajúceho súhlasu zástupcov zamestnancov, avšak s ich informovaním aspoň 3 dni pred začatím.

- Dovoľenka aj zo zákonnej definície slúži na regeneráciu pracovnej sily zamestnanca.
- V súčasnosti so zamestnancovou dovolenkou plne disponuje zamestnávateľ, ale musí pri jej určovaní prihliadať nielen na svoje úlohy, ale aj na záujmy zamestnanca.
- V súčasnosti je možné určiť hromadné čerpanie dovolenky **po dohode so zástupcami zamestnancov**, ak je to nevyhnutné **z prevádzkových dôvodov**.

» PREČO JE TENTO NÁVRH ZLÝ:

- ▣ Zástupcovia zamestnancov sú kompetentní posúdiť, či sa jedná alebo nejedná o prevádzkové dôvody, aby zamestnávateľ zase dovolenkou neriešil prekážky na jeho strane a nemiňal zamestnancom dovolenku len preto, že nie je schopný zabrániť prekážke na jeho strane.
- ▣ Už teraz disponuje zamestnávateľ dovolenkou zamestnanca, ale toto by mu dalo **absolútnu moc** bez toho, aby prihliadal na oprávnené záujmy zamestnanca pri čerpaní dovolenky.
- ▣ Aj zamestnanec sa potrebuje na voľno pripraviť, zorganizovať si čas.
- ▣ Okrem toho, v podnikoch, kde nepôsobia zástupcovia zamestnancov môže konať zamestnávateľ samostatne a môže hromadné čerpanie nariadiť aj sám už teraz.

» RIEŠENIE:

- ▶ Zamestnávateľ tak či tak môže nariadiť zamestnancovi dovolenku, ak ju oznámi 14 dní vopred, ale môže túto dobu skrátiť so súhlasom zamestnanca (tie súhlasy zamestnanci dávajú – v skutočnosti sa ich ani nikto nepýta a zamestnanci ani nevedia, že môžu s niečím nesúhlasiť).
- ▶ To naozaj zamestnávateľa nevykryjú ani 14 dní cez prekážky v práci?
- ▶ Riešením je sanácia biznisu cez priame peniaze na dotovanie miezd alebo dotovanie prekážok v práci za podmienky, že zachovávajú pracovné miesta aj po odznení krízy.

12. Zmeniť pravidlá hromadného prepúšťania z 20 resp. 30 zamestnancov na „20 resp. 30 zamestnancov alebo najviac 5% zamestnancov k predošlému mesiacu“.

- Súčasná právna úprava v § 73 Hromadné prepúšťanie Zákonníka práce kopíruje európsku smernicu:

SMERNICA RADY 98/59/ES z 20. júla 1998

o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa hromadného prepúšťania

(Ú. v. ES L 225 12. 8. 1998, s. 16)

- Tieto parametre tak, ako ich navrhuje Richard Sulík, sa nedajú znížiť, lebo budeme v rozpore s európskym právom (s menovanou smernicou).
- Smernica ale dáva ešte jednu možnosť ako nastaviť hromadné prepúšťanie a síce, že povieme, že hromadné prepúšťanie je také, keď o prácu počas 90 dní príde aspoň 20 zamestnancov.
- Nemôžeme znižovať štandardy uvedené v smernici a konať v rozpore s európskym právom.

13. Vyplácanie odstupného v mesačných splátkach.

- V akých splátkach, mesačných, polovičných?
- Odstupné chráni zamestnanca proti sociálnemu dopadu spôsobenom stratou pracovného miesta
- Čo ak sa stane zamestnávateľ postupom času platobne neschopným a nebude schopný splátky vyplatiť?
- Znova je riešením dotácia miezd zo strany štátu pre prípad krízy.
- Nemôžu pri všetkých Sulíkových opatreniach dochádzať o peniaze iba ľudia.

24. Zrušenie výkonu kontrol do 30. 9.

(platí pre novozačaté kontroly, prebiehajúce sa dokončia):

a. Regionálne úrady verejného zdravotníctva SR- kontroly zamerané na plnenie ohlasovacej povinnosti, evidenčnej povinnosti (meranie a zaznamenávanie teplôt) a dodržiavanie HACCP, s výnimkou prípadov, kedy došlo k podozreniu na poškodenie zdravia spotrebiteľa. b. Národný inšpektorát práce a regionálne inšpektoráty práce-všetky kontroly c. Slovenský metrologický inšpektorát- kontroly zamerané na plnenie evidenčnej povinnosti, plnenie povinností súvisiacich s overením určených a povinných meradiel d. Slovenská obchodná inšpekcia - napr. plnenie povinnosti vyplývajúcich z vyhlášky MH SR č.277/2008	e. veterinárne f. fytošanitárne - Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky g. Sociálna poisťovňa h. revízie spotrebičov i. kontroly BOZP (vrátane u správcov bytových domov) j. Životné prostredie k. Technická inšpekcia l. Okresné riaditeľstvo Hasičského a Záchraného zboru m. Telekomunikačný úrad n. ÚRSO o. Slovenským metrologickým inšpektorátom u správcov bytových domov p. krmovinové (ÚKSUP)

- Zastaviť kontroly inšpektorátov práce iba posmelí nepoctivých zamestnávateľov v zneužívaní svojho postavenia a v pošliapavaní práv zamestnancov
- Už teraz nám zamestnanci hlásia hromadu protiprávneho jednanja zo strany zamestnávateľov, pričom mnohé z toho sa ani nedá ospravedlniť nastupujúcou krízou
- Inšpektoráty práce prirodzene utlmia výkon kontrolných činností v tejto dobe a ak budú nejaké vykonávať, zamestnanci inšpektorátov sa budú patrične pre nákazou chrániť
- Pozastavenie práce inšpektorátov znamená, že zamestnanci sa pri pošliapavaní svojich práv budú môcť domáhať svojich nárokov iba súdnou cestou

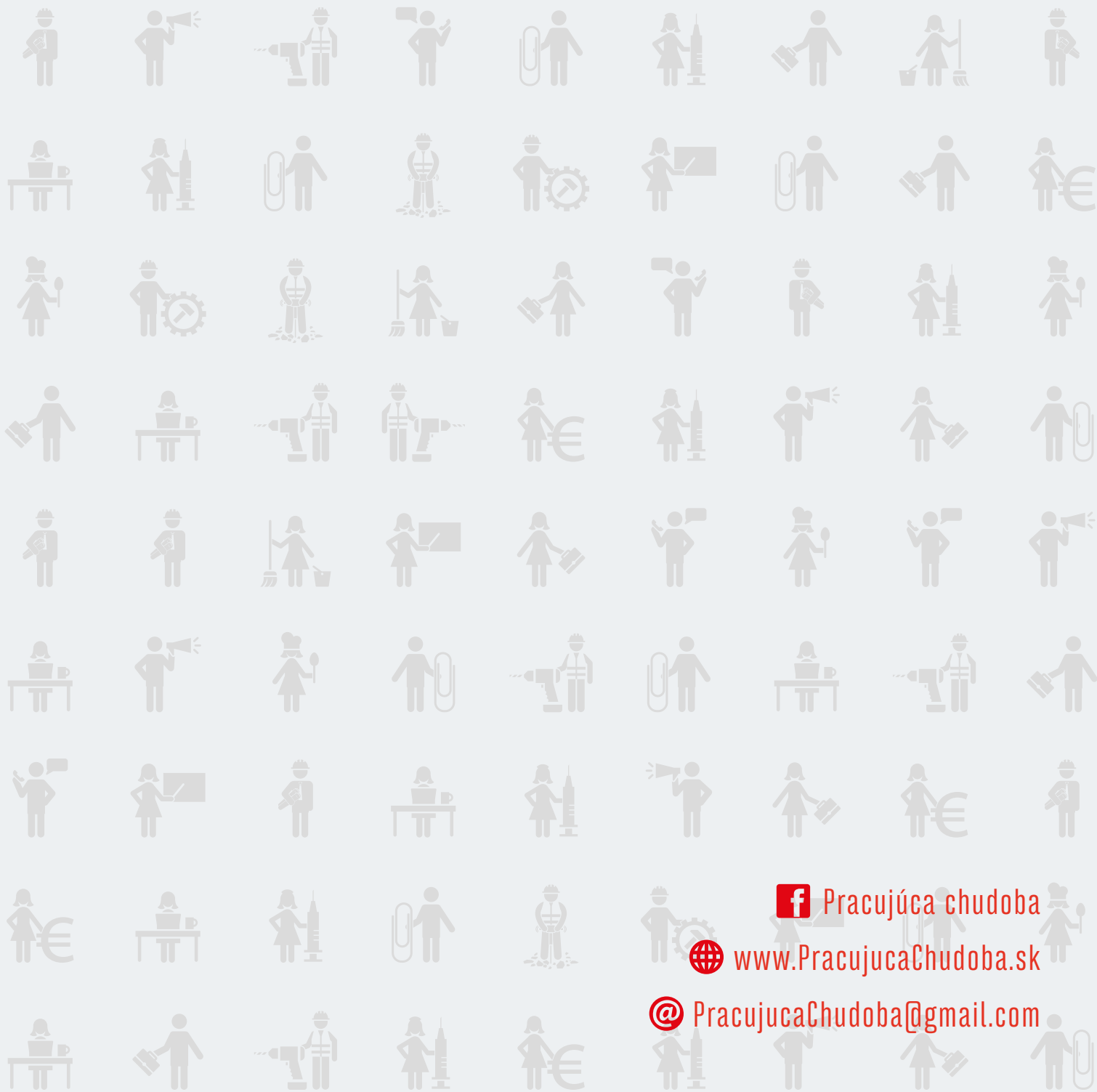
- Mnohé nároky zamestnancov je možné súdnou cestou vymôcť iba 3 roky späť a často tomu musí predchádzať aj kontrola Inšpektorátom práce. Pozastavením ich činnosti znemožníme zamestnancom vymôcť si svoje nároky v plnej výške
- Jediný prípad, kedy by bolo možné s takýmto opatrením súhlasiť, je, ak by sa vyšpecifikovalo ktoré konkrétne kontroly netreba
- To je ako by sme oznámili verejnosti, že polícia už nebude postihovať trestné činy do konca septembra. Absurdné.

35. Povolit' karanténne opatrenia na pracovisku. Možnosť vytvoriť na podniku karanténny objekt, kde by mohli byť umiestnení na 2 týždne počas 24 hodín zamestnanci, ktorí by museli ostať v karanténe doma, ale nemajú zatiaľ príznaky a môžu vykonávať svoju prácu. Zamestnávateľ musí zabezpečiť miesto pre prespanie, hygienické zariadenia a stravu. Na dobrovoľnej báze.

- Čo je zmyslom tohto opatrenia?
- Človek sa vráti zo zahraničia, má ísť na 14 dní do karantény, ale firma ho umiestni vo svojom objekte, aby tam vykonával prácu a karanténu trávil vo firme?
- Ak je infikovaný, nenakazí ostatných? Ak nie je infikovaný a bude v tomto objekte s inými ľuďmi v karanténe, ktorí skryte infikovaní sú, nakazí sa?
- Je to myslené tak, že ten človek bude v izolácii v priestoroch firmy vykonávať prácu bez kontaktu s ostatnými ľuďmi a bude povinne tráviť 14 dňovú karanténu vo firme, nie v domácom prostredí?
- Toto ani so súhlasom zamestnanca, lebo dobre vieme, ako funguje súhlas zamestnanca, ktorý je v postavení slabšej strany voči zamestnávateľovi (súhlasy sú vo väčšine prípadov vynútené).
- Ľudia sa boja neodsúhlasovať veci, ktoré im predostrie zamestnávateľ.
- Pôsobí to ako forma pracovného tábora.
- Čo je to vôbec za blbosť?

 Pracujúca chudoba

 www.PracujucaChudoba.sk

 PracujucaChudoba@gmail.com